AI Skole · aiskole.dk

# Årsplan for 4. klasse

To færdige forløb: Kan man tro på et billede? og Hvad er AI, og hvad kan den ikke?.

Mellemtrin: nu begynder vi

**Indhold**


1. Årsplan og tilpasning
2. Forløb 1: lærervejledning
3. Elevark til forløb 1
4. Forløb 2: lærervejledning
5. Elevark til forløb 2


Gratis at printe og bruge i undervisningen. Tjek altid skolens regler for AI, før eleverne bruger et værktøj, og skriv aldrig personoplysninger ind i en AI.

# Årsplan 4. klasse

| Forløb | Fag | Mål | Omfang |
|---|---|---|---|
| **Kan man tro på et billede?**<br>Efterår, uge 38–42 | Dansk og samfundsfag | • Fortælle, at et billede kan være lavet af en computer<br>• Spørge, hvem der har lavet et billede og hvorfor<br>• Bruge tjekreglen: stop, spørg, se efter | 4 lektioner, ca. 195 min. |
| **Hvad er AI, og hvad kan den ikke?**<br>Forår, uge 10–14 | Naturfag/teknologi og dansk | • Forklare med egne ord, at AI gætter ud fra mønstre<br>• Give et eksempel på noget AI ikke ved<br>• Fortælle, hvad de selv er gode til | 4 lektioner, ca. 185 min. |

## Tilpas undervejs

- Flyt forløbene, så de passer til din plan. De kræver ikke bestemte uger.
- Brug afsnittet «Tilpas undervejs» i hvert forløb, hvis klassen går langsomt eller stærkt.
- Brug vurderingsskemaet efter lektion 2 og igen til sidst.

Forløbet bygger videre på: Første møde med kildekritik. Her er der ingen forudsætninger, ud over at eleverne kan sortere og forklare i enkle sætninger.

Sandt eller falsk

# Kan man tro på et billede?

Eleverne gætter, øver at spørge «hvem har lavet det?» og lærer en enkel tjekregel: stop, spørg, se efter flere steder.

**Det skal eleverne kunne**

- Fortælle, at et billede kan være lavet af en computer
- Spørge, hvem der har lavet et billede og hvorfor
- Bruge tjekreglen: stop, spørg, se efter

## Forberedelse

- Find seks billeder: tre rigtige fotos og tre lavet med AI. Du skal vide facit. Brug ingen billeder af børn eller private personer.
- Print tjekkortet fra elevarket til hvert bord.
- Læs guiden Kildekritik i AI-tiden (10 minutter).

### Lektion 1: Ægte eller lavet? (ca. 50 min.)

**Det gør du:** Vis billederne ét ad gangen. Eleverne stemmer ægte eller lavet med tommel op eller ned og fortæller, hvorfor. Vis først facit til sidst, og tæl, hvor mange der tog fejl.

**Det gør eleverne:** Eleverne gætter, begrunder og oplever, at det er svært at se forskel. De skriver én sætning: «Jeg troede, at …».

### Lektion 2: Hvem har lavet det? (ca. 50 min.)

**Det gør du:** Del billeder ud: en avis, en reklame, et privat foto, en tegning, et AI-billede. Eleverne sorterer efter, hvem der har lavet dem, og hvorfor.

**Det gør eleverne:** I par sorterer eleverne og skriver en afsender og et formål til hvert billede: vise, sælge, fortælle, lave sjov.

### Lektion 3: Ses det flere steder? (ca. 50 min.)

**Det gør du:** Vis, hvordan man spørger en voksen eller søger i en børnesøgemaskine. Tag ét opsigtsvækkende billede og tjek, om der er flere kilder.

**Det gør eleverne:** Eleverne øver at finde et andet sted, hvor det samme står. De noterer, om de fandt det, og hvor.

### Lektion 4: Vores tjekkort (ca. 45 min.)

**Det gør du:** Klassen laver en plakat med tre trin: Stop. Spørg: hvem har lavet det? Se efter: ses det flere steder? Hæng den op, og brug den resten af året.

**Det gør eleverne:** Eleverne tegner hvert trin og aftaler, hvad de gør, når de ser noget underligt på en skærm.

# Kan man tro på et billede?: tilpasning og vurdering

## Tilpas undervejs

**Hvis det går langsomt:** Brug færre billeder, og lad eleverne tegne i stedet for at skrive. Tag tjekkortet med tre ord: Stop, spørg, se.

**Hvis det går stærkt:** Lad eleverne finde to billeder derhjemme eller i en bog og forklare for klassen, hvem der har lavet dem.

## Vurdering

| Mål | Begynder | På vej | Sikker |
|---|---|---|---|
| **Forklare, at billeder kan være lavet af en computer** | Siger, at man ikke altid kan se det | Giver et eksempel fra undervisningen | Forklarer, hvorfor det er svært at se |
| **Spørge efter afsender** | Spørger, hvem der har lavet det, hvis der minder om det | Finder afsender og formål på 3 billeder | Vurderer, om afsenderen er troværdig |
| **Bruge tjekreglen** | Husker ét trin | Bruger alle tre trin med hjælp | Bruger alle tre trin selv |

## Videre

I 5. klasse lærer eleverne også, at AI kan tage fejl i tekst, og at man skal tjekke svaret.

Sandt eller falsk

# Elevark: Kan man tro på et billede?

Navn _____ Dato _____

## Opgaver

1. Skriv, hvilket billede du tror er lavet af en computer, og hvorfor.

2. Tegn én ting, der kan snyde dig i et billede.

3. Hvem har lavet billedet? Skriv afsender og formål.

4. Hvad gør du, når du ser noget underligt på en skærm?

5. Tegn dit tjekkort med tre trin.

# Tjek dig selv

☐ Jeg stoppede, før jeg troede på det.

☐ Jeg spurgte, hvem der har lavet det.

☐ Jeg så efter, om det ses flere steder.

☐ Jeg spurgte en voksen, hvis jeg var i tvivl.

## Til sidst

1. Hvad er det første, du gør, når et billede virker underligt?

---

2. Hvornår spørger du en voksen?

---

Jeg brugte AI til: _____ Det gjorde jeg selv: _____

Tænk selv, brug AI klogt

# Hvad er AI, og hvad kan den ikke?

Eleverne leger sig til, hvad AI er: et system, der gætter mønstre. De oplever, at den kan tage fejl, og lærer, hvad de selv er gode til.

**Det skal eleverne kunne**

- Forklare med egne ord, at AI gætter ud fra mønstre
- Give et eksempel på noget AI ikke ved
- Fortælle, hvad de selv er gode til

## Forberedelse

- Lav 20 kort med sætninger, hvor sidste ord mangler (fx «Solen står op i …»). Bland let og svært.
- Find et eksempel på en AI, der tager fejl, og prøv det selv.
- Læs guiden Didaktik i AI-tiden (10 minutter).

### Lektion 1: Gæt det næste ord (ca. 45 min.)

**Det gør du:** Spil «gæt det næste ord» i klassen: Læs en sætning højt, og lad eleverne gætte det manglende ord. Forklar, at en AI gør noget lignende, bare med enormt mange tekster.

**Det gør eleverne:** Eleverne gætter og tæller, hvor ofte de rammer rigtigt. De siger: «En AI gætter ved at …».

### Lektion 2: Når AI tager fejl (ca. 50 min.)

**Det gør du:** Vis et eksempel, hvor en AI svarer forkert eller opfinder noget. Spørg: Hvordan kan vi opdage det?

**Det gør eleverne:** Eleverne får tre spørgsmål og vurderer, om svaret er rigtigt, forkert eller usikkert. De tegner en fejl-detektiv.

### Lektion 3: Hvad er vi gode til? (ca. 45 min.)

**Det gør du:** Lav en tavle med to kolonner: AI er god til … / Vi er gode til … Brug elevernes egne ord.

**Det gør eleverne:** Eleverne tegner sig selv og skriver tre ting, de er gode til, som en computer ikke kan.

### Lektion 4: Klassens AI-regler (ca. 45 min.)

**Det gør du:** Aftal tre enkle regler: Vi tjekker. Vi deler ikke private ting. Vi tænker selv først.

**Det gør eleverne:** Eleverne laver en plakat og skriver deres navn som aftale.

# Hvad er AI, og hvad kan den ikke?: tilpasning og vurdering

## Tilpas undervejs

**Hvis det går langsomt:** Brug færre kort, og lad eleverne svare mundtligt og tegne. Giv sætningsstartere: «En AI gætter ved at …».

**Hvis det går stærkt:** Lad eleverne finde en sætning, hvor AI'en oftest gætter forkert, og forklare, hvorfor.

## Vurdering

| Mål | Begynder | På vej | Sikker |
|---|---|---|---|
| **Forklare, hvad AI er** | Siger, at AI er en computer | Forklarer, at AI gætter mønstre | Forklarer med et eget eksempel |
| **Finde fejl** | Ser fejl, når de peges ud | Finder fejl selv | Forklarer, hvorfor AI kan tage fejl |
| **Lave regler** | Nævner én regel | Nævner tre regler | Begrunder reglerne |

## Videre

I 5. klasse lærer eleverne en fast vane: skriv dit eget bud, før du spørger.

Tænk selv, brug AI klogt

# Elevark: Hvad er AI, og hvad kan den ikke?

Navn _____ Dato _____

## Opgaver

1. Skriv et ord, du gættede rigtigt, og et du gættede forkert.

2. Skriv med dine egne ord: Hvordan gætter en AI?

3. Tegn en fejl, en AI kan lave.

4. Skriv tre ting, du er god til.

5. Skriv en regel til klassen om at bruge AI.

# Tjek dig selv

☐ Jeg ved, at AI gætter.

☐ Jeg ved, at AI kan tage fejl.

☐ Jeg skriver aldrig private ting til en AI.

☐ Jeg tænker selv først.

## Til sidst

1. Hvad gør en AI?

---

2. Hvad er du bedre til end en AI?

---

Jeg brugte AI til: _____ Det gjorde jeg selv: _____